

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

173. An Religiosi negantes suffragium Novitio idoneo peccent mortaliter?
Et an retrahentes quempiam sine iusta causa ab ingressu Religionis
committat peccatum lethale? Ex p. 3. t. 2. r. 19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

missum succedat ei substitutus à die professionis, vel Monasterium? Ex part. 6. tract. 7. & Miscel. 2. Resol. 55.

§. 1. **A**firmatiuè respondet Azorius *tom. 1. lib. 12. cap. 8. quæst. 7. Molina de iustit. tom. 1. tractat. 2. disput. 140. Lessius lib. 2. cap. 42. dub. 10. numero 86. Suarez de Religione, tomo tertio, lib. 0 octauo, capite 16. numero 7. Sanchez in summa, tomo 2. lib. 7. cap. 10. numero 3. & alij. Quia si filiis non debetur statim legitima patris, sed durante eius vita Monasterium retinere illius bona potest, obligantur filij alimenta à Monasterio petere, ipsumque Monasterium obligatum est ea præbere, quod certè, & filiis durum est, & Monasterio non parum onerosum: siquidem sæpe ex suis bonis obligaretur Religiosi filij succurrere, legitima parentis non sufficiente: sicut obligatur pater filiis alimenta præbere, cum legitima non sufficit. Deinde quia professi nulla potest esse successio, cum nulla bona habeat; sed omnia illius bona in Monasterium transferantur, ergo frustra filij eius mortem naturalem expectabant: succedent ergo à die professionis.*

2. Sed his non obstantibus, nouissimè negatiuam sententiam docet Castrus Palaus *tom. 3. tractat. 16. punct. 14. num. 3.* ubi multas adducit rationes pro sua firmanda sententia, & respondet ad argumenta contraria. Et ad primum superius appositum concedit posse filios alimenta à Monasterio petere, ipsumque obligatum esse eis præbere, si aliunde non habent: at cum hæc obligatio non ex natura, sicut in patre, sed ex bonis patris receptis oriatur, ultra ea obligatio extendi non potest, vt bene dixit Abbas *cap. in presentia, num. 77. de probationibus. Syluester verb. Religio §. quæst. 3. Molin. tom. 1. disp. 140. vers. eo ipso.* Denique nego non dari successione professi; nam esto in sua persona bona non habeat, habet tamen in Monasterio quod ipsum representat. Aliis Religioso habente maioratum, fideique commissum, succederet ei substitutus à die professionis contra superius dicta. Et ex his infertur esse idem à fortiori dicendum, si filius Religionem ingrediatur non debet parentibus legitimam; quovisq; ipse obeat: sed interim Monasterium illa frui posse: vt bene tradit Gutierrez *Can. 4. lib. 2. cap. 1. num. 93.*

RESOL. CLXXI.

An Magister tertie Classis in nostra Religione, vel vt dicitur in alijs, nouiter professorum, debeat habere ætatem 35. annorum necessariam pro Magistro Nouitiorum iuxta constitutiones Clem. VIII. Ex p. 6. tr. 6. & Misc. 1. Ref. 29.

§. 1. **H**ic casus omnibus Religionibus potest de facili accidere: & negatiuam sententiam docet nouissimè Carolus Maranta *in controuers. Iuris tom. 2. Respons. 25. per totam.* Nam Constitutio prædicta apertè loquitur de Magistro Nouitiorum; non verò de Magistro Professorum; ergo non est extendenda de vno ad alium casum. Et dicta Constitutio distinctè de his duobus Magistris loquitur: neque in vno Capitulo dicta, atque disposita, in alio disposita, & repetita censenda sunt, cum distincta sint Capicula & à se inuicem distinctam continent dispositionem. Ceteras rationes pro hac firmanda sententia videbis penes dictum Marantam *loco citato*, vbi testatur quendam Fratrem Urbanum à Neapoli Ordinis Minimorum Sancti Francisci de Paula deputatum ad curam Clericorum Professorum in Conuentu Sancti Ludouici Neapolitano restitutum fuisse

ad statum suum non obstante, quòd priùs fuisset priuatus per G. neralem ex eo dumtaxat, quod 33. annis annum ageat, & non 35.

RESOL. CLXXII.

An Religiosus professus loquens cum Nouitio absque Magistri licentia peccet mortaliter? Et quid si loquatur cum eo verba vite æternæ? Ex p. 7. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 11.

§. 1. **A**firmatiuè respondet Peyrinus *Comment. in Regul. Minim. cap. 2. §. 3. quæst. 5. numero 13.* vbi sic ait: [Mortaliter peccant professi, qui Nouitios alloquuntur extra præsentiam Magistri, vel contra eius voluntatem: quia hoc est contra Constitutionem Pontificum in re graui, contra morem, & consuetudinem omnium religionum, in quibus viuunt cum disciplina, præsertim nostras eo modo, quo de alloquutionibus Moniales dixit *tom. 2. privileg. Constitum. 6. Py V. numero 36.* Imò addo, etiam si loquantur cum illis verba vite æternæ, vt coniungit locus Constitut. modo cit. ibi: & vari. percipit documenta virtutum. Sic enim usurpant sibi Magistri iurisdictionem contra præceptum Pontificum in Constit. 10. cit. §. 93. Paruitas tamen materiæ quæ maneat in sua paruitate, exculat à mortali. Ita ille: sed sine aliquo fundamento: Constitutio enim Pontificia, quam adducit in dicto §. 93. non facit ad rem: nam primò, vt ipse paulò infra, num. 36. asserit in dicto §. 93. loquitur Pontifex de superioribus in ordine ad Regimen Nouitiatum. Deinde dicendum est, verba ibi apposita esse directiua, non præceptiua, vt ipse met paulò infra num. 18. probabiliter, me citato de omnibus Institutionibus Nouitiorum in dicta Constitutione contentis, fatetur. Quare in nostro casu ad id nunc dixit in §. 93. dicta Constitutione, continere præceptum peccati mortalis? Non videtur loqui consequenter. Et ad exemplum de Monialibus, est de iur. ratio, imò fuit necessarium, vt S. Congreg. explicaret an Regularis colloquendo cum Moniali peccaret mortaliter, vt de facto decreuit sub die 1. Iulij 1606. Et ego peto à Peyrino, si ipse *loco citato, in Constit. 6. Py V.* docuit, quod si quis Religiosus declarat alii quem casum conscientie Moniali, non peccat mortaliter, non obstante d. Decreto S. Congreg. quare peccabit mortaliter Professus cum Nouitio loquendo, vt ipse ait, verba vite æternæ? Dicendum est igitur, malè facere professum cum Nouitio loquendo absque Magistri licentia; sed non peccare mortaliter, vt vult Peyrinus seclusis alijs circumstantiis.

RESOL. CLXXIII.

An Religiosus negantes suffragium Nouitio idoneo peccent mortaliter? Et an retrahentes quempiam sine iusta causa ab ingressu Religionis committant peccatum lethale? Ex p. 3. tr. 2. Ref. 19.

§. 1. **P**eregrinus *in Comment. ad nostras const. p. 2. c. 4. tit. B. §. 1.* negatiuam sententiam probabiliter putat, quam docet Sanchez *in sum. tom. 2. lib. 5. c. 4. n. 59.* qui ait. Sicut culpa Nouitij leuiter retrocedentis est solum venialis, ita etiam negantes suffragium non peccant plus quam venialiter, non enim magis obligatur Religio Nouitio, quam Nouitius ipsi Religioni, quoad culpam.
2. Verum hæc opinio summopere mihi displicet, & nullus auctor, quem ego legerim, neque ante neque

neque post Sanchez hanc sententiam docere ausus est; & idem Sanchez nominatim impugnant Vecchius in *praxi Novitiorum disput. 1.2. dub. 1. numero 4.* Portel in *addit. ad dub. regul. ver. Novitius, numero 17.* Faustus in *Theaur. Relig. lib. 5. q. 213. & 214.* Corduba in *Regul. Minor. cap. 2. q. 2. & 11.* cum Miranda in *manuali Prælatorum tom. 1. quæst. 25. art. 1.2. concl. 1. & 2.* Sed ad diamus in hac re P. Suarez sic differentem de *Relig. tom. 3. lib. 4. cap. 3. num. 7.* Eximio ministros Religionis graviter peccate expellendo Novitium idoneum sine causa rationabili, vel quia abutuntur potestate iurisdictionis sibi concessa, ratione cuius ex officio tenentur, & bonum Religionis procurare, & quasi iustum iudicium ferre in causa. Videntur etiam mihi peccare contra charitatem respectu Novitii, quia privant illum magno bono, & grandi periculo exponunt. Quæ rationes non habent locum in ipso Novitio, quia disponere potest de seipso, non ut minister, aut dispensator, sed ut dominus, & potest cedere iuri suo. Ita Suarez.

3. Unde patet responso ad argumentum Sanchez, & Peregrini, est enim dispar ratio inter obligationem Novitii, & Religionis. Novitius enim secluso voto recedens absque villa causa ratione levitatis, peccat tantum venialiter, non enim peccat contra charitatem, eo quod inde non resultat nocuum alicuius momenti Religioni; nec etiam peccat contra iustitiam, aut fidelitatem, quia nihil promissit. At Religio, seu Religiosus negans absque iusta causa suffragium, peccat contra charitatem, ut probatum est, & peccat, quia abutitur potestate incorporandi Religioni, qua tenetur bonum Religionis procurare & iustum iudicium ferre. Ex quibus aperte constat in hac obligatione, quæ non est iustitiæ commutativæ, sed distributivæ, vel charitatis, non esse mutuan obligationem inter Novitium, & Religionem, ut supponit Sanchez.

4. Deinde probatur supradictos peccare mortaliter, nam communiter Doctores docent retrahentes quempiam sine iusta causa ab ingressu Religionis, lethale peccatum committere contra charitatem. Sed Religiosus, qui negat suffragium idoneo Novitio, non solum retrahit, sed illum expellit à Religionem; ergo peccatum mortale committit. Quod verò retrahentes aliquem à Religionem peccent, ut diximus, mortaliter, docent Portel in *dub. Regul. v. Religiosus, n. 13.* Peyrinus de *Relig. tom. 1. quæst. 1. c. 29.* Rebellius p. 1. lib. 4. q. 15. n. 5. Sylvius in 2.2. *D. Th. q. 2. art. 2. quæstionum 1. concl. 1. & 2.* Lessius lib. 2. c. 8. dub. 13. num. 12. Layman in *Theol. moral. lib. 3. sect. 6. tract. 2. c. 8. n. 2.* Molina de *iustitia tom. 5. tract. 4. disp. 5. n. 2. v. secunda tero pars.* Villalobos in *summ. tom. 2. tract. 11. d. ff. 26. num. 1. & 2.*

5. Dicendum est igitur Religiosum negantem suffragium Novitio idoneo peccare mortaliter, quidquid asserat Peregr. opinionem Sanchez esse probabilem.

RESOL. CLXXIV.

An si quis absque causa neget Novitio Professionem, peccet mortaliter? Ex part. 7. tract. 1.1. & Misc. 2. Resol. 26.

§. 1. Causa potest esse sæpe in praxi, & negatium sententiam post Sanchez, & alios docet notissime Caramuel in *Regul. D. Benca. disp. 40. concl. 20. numero 272.* vbi docet non peccare contra iustitiam illum qui sine causa Novitium reprobatur. Probatur; Quia annus probationis æquè concessitur Novitio, & Monasterio; Atque Novitius potest deserere Ordinem sibi convenientem, & aptum,

Tom. VII.

& hoc sine conscientia scrupulo; Ergo Ordo poterit sine scrupulo dimittere Novitium sibi convenientem, & aptum; Quia aliàs communitas esset peioris conditionis, quam particularis, quod est absurdum, cum illa semper debeat esse melioris conditionis.

2. Dices, Novitium sine causa non posse dimitti, quia illi fit magna iniuria: perdit enim opinionem suam si expellatur. Dico etiam, quod Religio non lucratur honorem, quando Novitius eam deserit & nihilominus eam potest Novitius relinquere, cum voluerit sine causa: ergo etiam non sibi fit causa aliqua, poterit eum Religio dimittere: quia in iis quæ à mera gratia pendunt, stat pro ratione voluntas. Præterea si ratio hæc esset efficacior alicuius, probaret Novitium non posse dimitti etiam cum causa. Quoniam plus opinionis perdit quando ob causam aliquam dimittitur; & si cum subest causa, Communitas vitur iure suo, & directè non nocet Novitio, sed solum indirectè: sic similiter, quando causa non subest, poterit Communitas vi sua libertate, & directè non nocere Novitio, sed indirectè. Ille enim qui vult posse spontè egredi, iniustus esset, si nollet posse spontè dimitti. Ergo si hoc supponitur antequam vestiatur, nemini fit iniuria; quia si hæc conditio non placet, aut non postulet habitum, aut polliceatur, se non esse egressurum sine causa: & tunc erit in beneficio probationis æqualitas; quia conditio inæqualis, non iusta, sed iniqua est. Confirmatur, Cum communitas admittit Novitium, se exponit periculo, quod possit deserere cum placuerit Novitio: ergo quando is vestiatur, debet supponere se posse expelli, dum placuerit communitati. Confirmatur secundo. Annus probationis conceditur, ut examinet Novitius, utrum ipsi Ordo placeat: Ergo sicut Novitio ad credendum ratio est sufficiens, quod religio non placet, etiam Ordini erit æquè sufficiens ad dimittendum, quod Novitius non placet. Ergo manet liquidum, illum nihil contra iustitiam facere, qui convenientem Novitium reprobatur.

3. Possit videri contra charitatem procedere, si non esset alius Ordo, aut Monasterium, in quo talis Novitius possit esse æquè Sanctus: quia sicut non tenetur Communitas omnes desiderantes vestire, sic nec omnes vestitos conservare. Et si ratio, quam præoccupatio esset efficacior, probaret, nemini posse habitum Ordinis negari. Quia etiam possit dici Communitas esse in causa, quod talis non sit Religiosus, dum aptum, & habilem non vestit. Quando Communitas, aut Abbas dimittit aliquem vestitum, vitur sua autoritate quæ est libera, & Novitio non subest: ipsi aditus non præcluditur ad Religionem; sunt enim & alia Monasteria, & Ordines. Hucusque Caramuel.

4. Sed me citato mordicus affirmativum sententiam tuetur Cardin. de Logo de *iust. & iure tom. 1. d. spntat. 9. sectio. e. 3. in Append. numero 54. & seqq.* vbi late probat ex obligatione charitatis & iustitiæ, non posse Regulares expellere Novitium à Religionem, absque iusta causa. Et ad principale fundamentum negativæ sententiæ respondetur, quod licet Novitius possit absque gravi peccato ex levitate discedere: non tamen posse ex levitate dimitti aliæque causa: nec hoc est contra æqualitatem ex utraque parte, imò si possit, id esset maxime contra æqualitatem huius quasi contractus: quia Religio, possit absque causa maximam notam Novitio in re eum dimittendo; Novitius autem non potest ex eundo talem notam Religionem iniurere: non enim imputatur dedecori Religionem, quod aliqui Novitii retrocedant, sed ipsimet Novitius, qui persequere non potuerunt. Aliunde verò illa maior li-

K 3 bertas,